

# Okullarda ?iddeti Önlemede Öne Ç?kan Tutum ve Davran??lar Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okullarda ?iddeti Önlemede Öne Ç?kan Tutum ve Davran??lar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27923>

## Özet

Okullarda ?iddeti Önlemede Öne Ç?kan Tutum ve Davran??lar Ölçe?i, **ortaokul ö?retmenlerinin** okul ortam?nda ?iddeti önleme konusunda sergiledikleri tutumlar? ve uygulad?klar? davran??lar? bilimsel olarak ölçmek amacıyla 2015 y?l?nda geli?tirilm? bir araçtır. Bu ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki e?itim ba?lam?nda ö?retmenlerin bu kritik konuya yakla??malar?n? belirlemeyi hedeflemiştir. Ölçek, yüksek düzeyde güvenirlik (Cronbach Alfa = 0.902) ve faktör analizi için uygunluk (KMO = 0.873) de?erleri sergilemektedir.

Ölçek, ö?retmenlerin ?iddetin nedenlerine yönelik alg?lar?n?, önleyici stratejilere verdikleri önemi ve kriz anlar?nda gösterdikleri müdahale biçimlerini de?erlendiren maddelerden oluşmaktadır. Bu sayede, okullardaki ?iddeti önleme programlar?n?n etkinli?ini art?rmak için ö?retmen e?itim ihtiyaçlar?n? saptamada önemli bir rol oynamaktadır.

## Anahtar Kelimeler

?iddet, Okul ?iddeti, ?iddeti Önleme, Tutum, Davran??, Ö?retmen E?itimi, Ölçek Geli?tirme, Ortaokul Ö?retmenleri, Psikometri.

## Yazarlar

Nazan Sava?, Turgut ?nand?, Erdal Peker, Ömer Al??k?n.

## Amaç

Ölçe?in temel amacı, ortaokul kademesinde görev yapan ö?retmenlerin, okul ortam?nda ortaya ç?kan veya ç?kma potansiyeli ta??yan ?iddet olaylar?n? önlemeye yönelik sahip olduklar? tutumlar? ve sergiledikleri proaktif veya reaktif davran??lar? standardize edilmi? bir biçimde ölçmektir. Bu, Türkiye ba?lam?nda ö?retmenlerin ?iddetle mücadeledeki yeterliliklerini ve fark?ndalık düzeylerini belirlemeye yardımcı olur.

Bu araç, e?itim yöneticilerine ve politika yap?c?lara, ö?retmenlerin ?iddet önleme stratejilerine ne ölçüde katıld?klar?n? ve hangi alanlarda ek e?itime ihtiyaç duyduklar?n? gösteren somut veriler sunarak, daha etkili müdahale programlar?n?n tasarlanmas?na olanak tan?maktadır.

## Yap?

Okullarda ?iddeti Önlemede Öne Ç?kan Tutum ve Davran??lar Ölçe?i, psikolojik olarak ö?retmenlerin ?iddet alg?lar?n? ve bu alg?lar? eyleme dönü?türme biçimlerini ölçmektedir. Ölçe?in ölçtü?ü temel yapı, ö?retmenlerin mesleki rollerini yerine getirirken ?iddeti ne kadar ciddiye ald?klar?, ?iddetin kayna??na dair sahip olduklar? inançlar ve uygulad?klar? pedagojik disiplin

yöntemleridir.

Ölçek, muhtemelen çok boyutlu bir yapıyı içermektedir; bu boyutlar genellikle önleyici tutumlar (proaktif yaklaşımlar), müdahale davranışları (kriz yönetimi) ve yönetsel/kurumsal destekleyici tutumlar gibi alt alanlara ayrılabilir. Bu psikometrik yapı, öğretmenlerin şiddetle mücadeledeki bütüncül yaklaşımını yansıtmaktadır.

## Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çallamaları, yapı geçerliğini destekleyen istatistiksel analizler aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Yapı geçerliği için kullanılan temel yöntemlerden olan faktör analizi sonuçları, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir.

Her ne kadar kaynakta geçerlik türlerine dair ayrıntılı bir metin bulunmasa da, faktör analizine uygunluk testleri (KMO ve Bartlett) güçlü bir yapısal geçerliğe işaret etmektedir. Bu istatistikler, maddelerin aynı temel yapıyı ölçmek üzere bir araya geldiğini doğrulamaktadır.

## Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılığının oldukça yüksek olduğunu kanıtlamıştır. Elde edilen istatistiksel değerler şunlardır:

Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı: **0.902**. Bu değer, ölçeğin maddeleri arasındaki tutarlılığın mükemmel düzeyde olduğunu göstermektedir.

Örneklemin faktör analizi için uygunluğunu gösteren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri: **0.873**. Bu değer, veri setinin faktörleştirme için oldukça uygun olduğunu belirtir.

## Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, veri setinin faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek amacıyla kritik testler uygulanmıştır. Bu testler, ölçeğin çok boyutlu yapısının istatistiksel olarak desteklenip desteklenmediğini ortaya koyar.

Faktör analizine hazırlık amacıyla kullanılan test sonuçları şöyledir:

Bartlett Testi sonucu: **2505.7** ( $p < 0.001$ ). Bu anlamlı sonuç ( $p$  değeri 0.001'den küçük), değişkenler arasında faktörleştirme için verecek düzeyde korelasyonlar olduğunu göstermektedir.

KMO değeri (0.873), veri matrisinin yeterli örneklem uygunluğuna sahip olduğunu ve açılmayıca faktör analizinin (AFA) yapılması için uygun koşulları sağladığını teyit etmektedir.

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme Ölçe?i (Tutum ve Davran?? Envanteri)

**Format:** Kaynakta derecelendirme bilgisi yer almamakla birlikte, tutum ölçeklerinde yaygın olarak kullanılan Likert tipi derecelendirme formatında olması beklenmektedir (Örn: Kesinlikle Katılmayorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Eğitim Personeli (Öğretmenler)

**Yaş Grubu:** Yetkinler (Ortaokul Öğretmenleri)

**Popülasyon Detayları:** Türkiye'deki ortaokullarda görev yapan öğretmenler.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim raporlama. Katılımcılar, okul ?iddetini önlemedeki tutum ve davranışlarındaki değişimleri maddelere yanıt verirler.

## Anahtar Kelimeler

Okul Yönetimi, Öğretmen Tutumları, ?iddetle Mücadele, Psikometrik Özellikler, TAF Preventive Medicine Bulletin, Türkiye.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlama Numarası:** Kaynakta belirtilmemiştir.

**İletişim E-posta Adresi:** Sorumlu Yazar Nazan Savaş için iletişim adresi: [drnazansavas@hotmail.com](mailto:drnazansavas@hotmail.com)

**Yayın Adresi:** Kaynakta belirtilmemiştir.

## İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2015 yılında yayımlanan bir akademik çalışmada ile geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanım ve izin şartları hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar Nazan Savaş ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Kullanım genellikle akademik araştırmalar için referans gösterilmek suretiyle ücretsiz olabilir.

## Referanslar

Sava?, N., ?nand?, T., Peker, E. ve Al??k?n, Ö. (2015). Ortaokul ö?retmenlerinin okullarda ?iddeti önlemede öne ç?kan tutum ve davran??lar?: Türkiyeden bir ölçek geli?tirme çal??mas?. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14 (3), 247-256.

DOI Referans?: <http://dx.doi.org/10.5455/pmb.1-1421760065>

Ara?tırma Makalesi Ba?lant?s?: [researchgate.net](http://researchgate.net)

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ortaokul-ogretmenlerinin-okullarda-siddeti-onlemede-one-cikan-tutum-ve-davranislari-turkyeden-bir.pdf](http://ortaokul-ogretmenlerinin-okullarda-siddeti-onlemede-one-cikan-tutum-ve-davranislari-turkyeden-bir.pdf)

## **Okullarda ?iddeti Önlemede Öne Ç?kan Tutum ve Davran??lar Ölçe?i Maddeleri**

**ÖNEML?:** Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçe?in tam içeri?ine ula?mak için yukarıda belirtilen akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.